

jelentőséget tulajdonítunk, s melyekről feltételezzük, hogy minden családban szerepelniük kell ahhoz, hogy az illető alakulatot családnak nevezhessük. Technikai a definíció abban az értelemben, hogy e tanulmány Kelet-Európában, Magyarországon születik, az itt jelenvaló kultúra által befolyásolva. A theologia familiaris felvetését nem gátolja vagy nehezíti meg az a tény, hogy más országban vagy más kontinensen más a család minimál-definíciója. A teológia fogalma általános érvénnyel fogalmazódott, a családé nem.

Nevezzük családnak azt a férfiból, nőből és gyermekekből álló természetes és boldog közösséget, melynek anyagi, társadalmi, földrajzi és vallási (egyházi) szükségletei és feladatai vannak.

Természetesen nem lehet e dolgozat feladata a családról totális igényű leírást adni. Az sem lehet igénye, hogy akár csak e leírásnak kereteit meghúzza. A definíció technikai, csak arra jó, hogy segítségével mélyebben megértsük, milyen kihívást és küldetést jelenthet a theologia familiaris.

Nézzük tehát a meghatározás elemeinek kifejtését.

1986.
(folytatjuk)

BULÁNYI GYÖRGY MAGAMNAK...

És ma este kezdődik a lelki gyakorlatom, amelyet magam tartok magamnak. Ez a nap is emléknep: Limai Szent Rózára emlékezünk: a 16. század végén született, 31 éves korára már halott is volt. Önmegtagadásokkal, böjtölésekkel volt teli az élete, s ennek megfelelően *fájdalmas*

szenvedésekkel és mennyei vigasztalásokkal – olvasom róla egy német miscékönyv rövid életrajzában. Mivel volt tele az én életem 1950-ig? Szenvedélyes szerelmekkel az egyház Krisztusa, majd Jézus iránt, gyötrő kérdésekkel a fajtám s az egyházam hogyan megmaradásáról – az állapotomból folyó önmegtagadásokkal és elesésekkel – fájdalmas szenvedések és mennyei vigasztalások nélkül. Vállald magadra Istenért a rendkívüli kemény aszkézist, üzembiztosan tele leszel fájdalmas szenvedésekkel és esetleg mennyei vigasztalásokkal is, bár ez utóbbi nem biztos.

Liziói Kis Terézt időnként az ateizmus kísértése fojtogatta, olyan kevésbé tapasztalta meg a kemény aszkézis ellenértékéeként a mennyei vigasztalásokat. Nagy Szent Teréz pedig a maga – sarutlan kármelita házak alapító érett asszonyiságával keresetlenül megmondta Istennek: *Uram, ha így bánysz a barátaiiddal, ne csodálkozz, hogy annyi az ellenséged!* Elza, Halász Bandi megvakult, ezer bajú s áldott házvezetőnője megvallotta Bandinak: *Ha egyszer az Istennel találkozom, beolvasok.* Teréznek, Rózák, Margitok elpusztulhatnak fiatalon az egyház által diktált és önmegtagadás jellegű szenvedésvállalások következtében, szentté is lehet avatni őket, de mérhetetlen szenvedéseik s nagobbára hiába remélt örömeik elmaradásáért az egyháznak kell viselnie a felelősséget. Jézusnak nem. Ő ezeket nem kívánta. Egészen másokat kívánt. Azokat, amiket az egyház nem kíván sem magától, sem mástól.

Mivelhogy Rózának is csak emléknepje van, be kell érnie a 20. évközi hét pénteki szövegeivel. Nem akármikkel. Elsőül Ezékiel látomásával a csontokkal teli mezőről: *Én felnyitom sírjaitokat, és kihozlak sírjaitokból, én népem...* (37,12) Ezékiel hepiendes próféta, akinél jóra jönnek a dolgok: *beviszlek bennetek*

Izrael földjére.
Nem tudom, hogy a két és félezer évvel korábban megígért bevített van-e zsidó és mennyei van, aki

összekapcsolja a zsidók múlt századbeli új honfoglalásával. De akárhogyan is van: a termékeny félhold közelében kipusztultak az elmúlt évezredek népei, s országaikban mindenütt arabul beszélnek. Egy maroknyi sivatagi törzsből lett a mai félszáz millió arab, mert egy *kinyilatkoztatást*, a Koránt arabul írták, s félszáz millió nyelvet cserélt érte... A zsidónak nincs könnyű dolga a mohamedán tenderben.

A nap evangéliuma nem beszél egy adott terület visszaszerzéséről, csak arról, hogy ez embernek az a dolga, hogy szeresse Istent, meg a másik embert (Mt 22, 34-40). Lehet szeretni az Istent? Vallok. Én úgy szeretem, hogy meg akarok felelni elvárásainak. Nem is tartok másfajta istenszeretést normálisnak. Milyen másfajta istenszeretés van? A szerelem. Ez nem normális. Nem normális, hogy állandóan 30 fok meleg van. Az Isten iránti szerelem az én életem ritka ajándéka. Nem utazom rá. Időnként birtoklom, időnként szeretném újra, s időnként belenyugszom abba, hogy majd rámtör, amikor nem is remélem.

Tavaly nyáron az egyik nagy létszámú Igy-omon megvallottam életem egy nagy sebét: a dohányzás szenvedélyét. Kitérdepeltem középre, s megkértem a lelkigyakorlatozókat, hogy imádkozzanak értem. Imádkoztak nagyon lelkesen, és én még dohányoztam egy fél évig tovább. Aztán most már egy fél éve nem dohányzom, s alig-alig van dohányozhatnék. A minapi augusztus-középi Igy-on Tamás, aki ott volt a tavalyin is, amelyen imádkoztattam testvéreimet, emlékeztetett az eseményre és a meghallgatásra. Magamtól nem gondoltam rá. Imádkozom – olykor, de a hála nem erős oldalam. Mi az erősebb oldalam: az, hogy szeretnék megfelelni elvárásainak. Ezt a mostani egy hetes Igy.-ot is azért tartanám, hogy megtudjam, mit kíván tőlem – az új esztendőben, melynek elején már gyémántmisés leszek: 60 éve igyekszem szolgálni őt papi minőségemben.

És lehet szeretni a másik embert? Úgy, ahogy magamat? Van a szerelem, melyben az ember minden kincset ráagatna arra az asszonyra, akit szeret. S van a jézusi szeretés, amelyben mindenkinek egy dénárt juttatnék, magamnak is, meg annak is, akibe szerelmes vagyok. Mert nem őt nézem, mert nem engem néz, hanem mind a ketten nézünk egy irányba, s Jézust, az Istent nézzük, s talán látjuk is. S ez a jézusi szeretés normális? Szeretném azt mondani, hogy ez és csak ez a normális. Mért csak szeretném? Azért, mert mindenki bolondnak tart azért, mert normálisnak gondolom. Olyan szívesen leülnék ahhoz az asztalhoz, amelyiknél senki sem kiváltságos, amelyik mellett egy Anyuka-lelkületű testvér osztaná gyerekeinek a levest, a főzeléket, a szilvás gombócot s a csirkehúst is... a csokit is.

Budavári, 2002. augusztus 23.

BÓTA TIBOR

A CSODÁT NEM VÁRÓ CSODÁT- AKARÁS

"Tanítványai pedig elmentek és mindenhol hirdették az igét."

"Az Úr velük munkálkodott együtt, és az igehirdetést követő jeleken át megszilárdította a lelkekben az igét."
(Mk16,15-20)

1. Probléma-tisztázás

"Mi az... próbáljunk meg mégis fából vaskarikát csinálni?" - fogalmazódhatna meg a címet olvasva valakiben a gondolat. Vagy: kell már egy kis "köd" is, hogy a túl sok világosság valakit el ne vakítson? Nem, nem ezek voltak az indítékaim a probléma felvetésénél.

Az egyik indítékom az a két homlokegyenest ellenkező belső reakciósor, ami lejátszódik az emberben az alábbi két közös szótövé kifejezés hallatán. Ha megelégedésünket, elismerésünket fokozva a "leg"-ek tartományába akarunk jutni, gyakran használjuk az alábbi kifejezést: "csodaszép teremtett világ", "csodálatos teljesítmények", "csodálatra méltó belső megfordulások, átalakulások, formálódások"...Ezen kifejezések hallatán az ember szívét jóleső melegség tölti el.

Más a helyzet, ha az ember magával a szótövel találja magát szembe. A "csoda" szó hallatán legtöbb ember belső világa felborzolódik. A belső történéseire figyelő ember ilyenkor valamiféle taszító idegenséget, de legalábbis egyfajta érzelmi kuszáság jeleit figyelheti meg önmagában.

Problémafelvetésem másik indítéka a fenti márkai idézet kapcsán született meg bennem: Bokrunk szeretet-életén belül az igehirdetés, a tanítás meglehetősen előkelő helyet foglal el. Mivel maga Jézus is eléggé hangsúlyozta tanítványai küldése során a tanítvánnyá-tevést, az ige-hirdetést, így, ha valakinek szívügyévé válik az egyre keveretlenebb Igazság keresése és továbbadása, biztos, hogy Jézus szándékával azonosat cselekszik. Ebben az esetben Jézus - Márk szavaival - vele munkálkodik. De hol maradnak az igehirdetést követő jelek, amelyeket Pál apostol a Szentlélek ajándékainak nevez: ördögűzés, nyelveken beszélés, kígyómarás és méreg ártó hatásának nem érvényesülése, a betegek csodás gyógyításának képessége? Csak nem az idézett szövegben szereplő feltétel hiányáról van szó?! Márk szerint ugyanis ezek a jelek azoknak az igehirdető-tanító tevékenységét fogják kísérni, akik hisznek.

Vagy intézzük el a feltett kérdést egy racionális válasszal? "Ne a csodákon gondolkodjunk, hanem inkább azon, hogy hogyan építhetjük az Isten Országát."? Meg kell jegyezni, hogy van is ennek a válasznak jézusi alapja, hiszen mikor a tanítványok